

Dosarul nr. 3ra-825/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. L. Holevițaia)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru)

Î N C H E I E R E

8 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Anotălie Vrînceanu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 ianuarie 2020 Anotălie Vrînceanu a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că începând cu 21 noiembrie 2017, de către Casa Națională de Asigurări Sociale i-a fost stabilită plata pensiei pentru vechime în muncă conform Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20 iulie 1995 (art.32 alin.(1)) în mărime de 80% față de salariul de funcție al judecătorului în exercițiu. În temeiul art.32 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, pensia judecătorului se recalculează, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Reclamantul a menționat că, după intrarea în vigoare a Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23 noiembrie 2018, în vigoare la 1 decembrie 2018, a primit pensia recalculată, și ținându-se cont de anexele nr.1; 4 alin.(13); (14) a Legii sus-indicate, în sumă de 17 960 de lei: 2 500 de lei (valoarea de referință) x 8,98(coeficientul de salarizare)x 80% (mărimea pensiei față de salariul de funcție al judecătorului în exercițiu).

Anotolie Vrînceanu a notat că la data de 14 decembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, a înaintat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă privind recalcularea pensiei judecătorului începând cu data de 1 decembrie 2018 și achitarea diferenței pe perioada menționată, incluzând sporul lunar pentru gradul profesional – judecător de gradul IV, ce constituie 250 de lei, având în vedere că judecătorii în exercițiu primesc salariu lunar, constituit din partea fixă, compusă din salariul de bază și sporul lunar pentru gradul profesional, făcând referință la prevederile art. 9,10 și anexei nr.2 din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270 din 23 noiembrie 2018 și anexând în acest sens certificatul nr.3154 din 9 decembrie 2019, eliberat de Consiliul Superior al Magistraturii.

A afirmat că 18 decembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat scrisoarea recomandată cu cererea prealabilă din 12 decembrie 2019, însă până la moment, nu numai că nu s-au îndeplinit cerințele, dar nu a primit nici un răspuns la cererea prealabilă, deși a preîntâmpinat că în caz contrar va fi sesizată instanța de judecată, pentru a fi restabilit în dreptul recunoscut de lege, încălcat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În urma concretizării cerințelor, Anatolie Vrînceanu a solicitat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze pensia, începând cu data de 1 decembrie 2018 în sumă de 18 160 de lei (calcul: 17 960 de lei pensia calculată + 200 de lei (80% din gradul de calificare pentru judecători de 250 de lei)); încasarea diferenței la pensia neprimită, începând cu data de 1 decembrie 2018 în mărime de 200 de lei pentru fiecare lună de întârziere; - a nu pune în executare hotărârea cu privire la recalcularea pensiei și încasarea diferenței la pensia neprimită, deoarece pârâtul a recalcultat pensia și a achitat diferența la pensia neprimită în luna mai 2020, peste 5 luni de la adresarea în judecată; precum și încasarea prejudiciului moral cauzat prin vătămarea dreptului recunoscut de lege pentru fiecare lună de întârziere în mărime de 200 de lei, în total suma de 1 000 de lei.

Prin încheierea din 9 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de către Anatolie Vrînceanu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, în partea încasării prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 9 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea depusă de către Anatolie Vrînceanu. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze reclamantului Anatolie Vrînceanu pensia începând cu data de 1 decembrie 2018, cu includerea în calcul a sporului lunar pentru gradul profesional și să-i achite diferența pensiei neachitate începând cu data de 1 decembrie 2018. Totodată, s-a dispus că, prezenta hotărâre judecătorească în partea obligării emiterii actului administrativ individual favorabil, nu se supune executării pe motiv că cerințele reclamantului Anatolie Vrînceanu au fost satisfăcute benevol de către pârât după depunerea acțiunii în judecată.

La data de 4 ianuarie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată, iar la 3 martie 2021 motivarea apelului împotriva hotărârii din 9 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 9 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Întru consolidarea soluției, instanțele inferioare au reținut ca fiind întemeiată pretenția privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Anatolie Vrînceanu pensia, începând cu data de 1 decembrie 2018, cu includerea în calcul a sporului lunar pentru gradul profesional și să-i achite diferența pensiei neachitate, începând cu data de 1 decembrie 2018. Deoarece, apelantul/pârâtul, nu a obiectat nici în răspunsul la cererea prealabilă, nici pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, și nici în cererea de apel asupra faptelor invocate de Anatolie Vrînceanu vizând cuantumul și modalitatea de calcul a diferenței pensiei pretinse, ceea ce denotă că respectivele fapte sunt degrevate de probațiune, or, potrivit art.123 alin.(6) din Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Instanțele de judecată au notat că la momentul aflării cauzei pe rolul instanței de fond, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, data tipăririi: 20 noiembrie 2020, i-a fost stabilită pensia lui Anatolie Vrînceanu pentru perioada de la 1 decembrie 2018, cuantumul pensiei acestuia fiind în mărime de 80% (18 160 de lei), calculată din salariul de 22 700 de lei, cu majorarea a 250 de lei, care constituie 80 % din sporul lunar pentru gradul profesional.

Instanțele ierarhic inferioare au conchis, luând în considerare că autoritatea publică pârâtă/apelantă, nu a soluționat în termen legal cererea de recalculare a pensiei, cu includerea în ea a cuantumului sporului pentru gradul deținut, restricționând nejustificat reclamantul în dreptul acestuia la recalcularea și achitarea integrală a pensiei, pe cale judecătorească respectiva încălcare, cu obligarea includerii în calcul a sporului lunar pentru gradul profesional în dependență de majorarea salariului judecătorului. Însă, având în vedere că, până la pronunțarea prezentului act judecătoresc, pârâtul a recalculat pensia reclamantului, cu includerea diferenței neachitate pentru sporul deținut și i-a achitat reclamantului și diferența pensiei neachitate, actul judecătoresc nu urmează a fi pus în executare. Or, în cazul în care cuantumul unui drept salarial [sau unei pensii stabilite] este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată (a se vedea cauza Rasmussen v. Polonia, hotărârea din 28 aprilie 2009, § 71). Sau, o condiție esențială pentru ca ingerința să fie considerată drept compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1 este faptul că aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să servească unui interes public legitim.

La data de 14 iunie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 28 iulie 2021 motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii.

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior invocate, recurentul a menționat că instanța de apel a emis o decizie pripită, nefiind studiate minuțios actele normative în vigoare, care reglementează obiectul litigiului.

A menționat că instanțele inferioare urmau să aprecieze obiectiv faptul că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a emis nici un act administrativ individual față de Anatolie Vrînceanu, prin care să-i fie lezat un careva drept pretins.

A afirmat că prezenta acțiune este pasibilă de a fi declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, prin nerespectarea procedurii prealabile.

Recurentul a opinat că decizia contestată nu are nici un caracter logico-juridic, deoarece însuși obiectul litigiului este epuizat (consumat) și solicitările intimatului sunt pe deplin satisfăcute.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 mai 2021, însă date privind notificarea dispozitivului deciziei la dosar nu există.

Totodată, decizia motivată din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 13 iulie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție/livrare (f.d.126).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu